

על מה אתאיסט חושב?

לאירועים שקרו עם 'שלושת הרועים' בפרשתנו [?] אהרון, משה ומרים מכנה משותף אחד: אכפתיות ומעורבות.

אל תוותר על הכיפה

מיכאל עלוש הוא חסיד חב"ד ומהנדס בכיר לשעבר בתעשייה האווירית. לפני כמה שנים הוא טס לפריז בטיסת בוקר מוקדמת, וכשעלה על המטוס מיד התעטף בטלית ותפילין לתפילת שחרית.

לאחר ההמראה הוצע לו לעבור למחלקת עסקים. הוא קם ממקומו כשהוא עדיין עטוף בטלית ותפילין, נכנס למחלקת העסקים וגילה שהוא יושב ליד הסופר א.ב. יהושע (שהלך לעולמו השבוע). ללא היסוס הסופר פנה אליו ואמר: "מילא בבית הכנסת. אבל כאן, במטוס, אתה מסתובב בטלית ותפילין?!".

"למה לא", השיב עלוש. "הקב"ה נמצא במטוס לא פחות מאשר בבית כנסת". זו הייתה התחלה של שיחה נפלאה ביניהם. עלוש סיפר לו שחוץ מהעבודה בתחום המל"טים (מטוס ללא טייס) הוא גם מתרגם לצרפתית את הספרים של הרב עדין אבן ישראל. הוא הוסיף ואמר שהוא בן דוד של ז'אן-לוק עלוש, המתרגם של הספרים של א.ב. יהושע לצרפתית. כשעלוש הציע לו להניח תפילין הוא ענה שהוא אתאיסט.

בהמשך הם קראו יחד פסקה מתוך הספר "נשמה" של עדין אבן ישראל שבה נכתב "אתאיזם לפחות מעביר את האדם מתחום האדישות לתחום המעורבות הרגשית. אפילו המעבר מ'מה אכפת לי' ל'זה מרגיז אותי' [?] זו עליית מדרגה!" א.ב. יהושע חייך למקרא הדברים. בנחיתה הם נפרדו.

כמה ימים מאוחר יותר עלוש הוזמן להרצות בבית הספר הגבוה להנדסה בטולוז. יום לפני ההרצאה המארגנים ביקשו שיבוא ללא סממנים דתיים חיצוניים, כלומר

ללא כיפה והוא השיב להם שהוא לא מסכים.

הוא כתב על כך במייל לבן הדוד שלו ז'אן-לוק עלוש, והוא ענה לו שהוא עדיין משוחח עם א.ב. יהושע, וכשהוא סיפר לסופר על כך הוא אמר לו: "תגיד לבן דוד שלך שבשום אופן לא יסכים לתביעה הזאת, ושהוא חייב להרצות שם עם כיפה". ואכן כך היה ובסוף המוסד עוד התנצל על הבקשה הזאת.

פרשת בהעלותך היא פרשה ארוכה שכלולים בה הרבה נושאים שהם שונים אחד מהשני. שאל אותי השבוע יהודי שלומד את הפרשה כל שבוע, האם יש איזשהו מכנה משותף בין הנושאים השונים שבפרשה.

אהרן

בפרשתנו ישנם אירועים שונים שקרו עם כל אחד מ"שלושת הרועים" של עם ישראל במדבר: משה אהרן ומרים. הפרשה מתחילה בציווי של ה' למשה שיאמר לאהרן "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", וכפי שאומר רש"י שיאירו "אל מול נר האמצעי".

נשאלת השאלה: מדוע התורה מצוה את זה עכשיו, הרי הציווי על הדלקת המנורה נאמר לראשונה בפרשת תצווה ושוב בפרשת אמור, והנה עכשיו פעם שלישית. מסביר רש"י: שמאחורי הציווי התמים הזה מסתתרת סאגה שלמה.

בסוף פרשת נשא התורה מספרת על חנוכת המשכן איך שנציג של כל שבט הקריב את קרבנו, כל השבטים חוץ מהנציג של שבט לוי: אהרן לא הוזמן להקריב בחנוכת המזבח. אומר רש"י: "לפי שראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, כשלא היה עמם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות" (רש"י ריש פרשת בהעלותך).

רש"י מספר לנו שאהרן הרגיש שהוא נשאר בחוץ. הוא לא היה חלק מחנוכת המזבח ולכן הקב"ה ניחם אותו ואמר לו אל דאגה, הם הקריבו פעם אחת, ואילו אתה מדליק את המנורה כל יום. וכפי שהרמב"ן מוסיף שכל עבודות המשכן פסקו עם חורבן בית המקדש, ואילו הדלקת נרות חנוכה שהם תוצאה מנרות המקדש היא מצוה שנמשכת עד היום ותמשך לתמיד.

אומר הרבי, שעל אף שאהרן ידע בוודאי שהוא מדליק את הנרות, וגם ידע "שמכל בני ישראל נבחר הוא לעמוד לפני ה' לשרתו", אף-על-פי-כן "חלשה דעתו" מכך

שהוא לא היה מעורב בחנוכת המשכן. מדוע? כי כשיהודי רואה שאחרים עושים מצוה והוא לא חלק מזה, זה אמור לגרום לו לחלישות הדעת (תו"מ תשמ"ח ח"ג ע' 489).

משה

בהמשך הפרשה אנו קוראים על כך שהיו תלונות במחנה ישראל: "מי יאכילנו בשר?". לעם נמאס מהמן "מן בבוקר, מן בערב", והם רצו בשר.

משה מאוד לא אהב את התלונה הזאת, ואז אנו קוראים שמשה פנה לקב"ה במילים שלא מוצאים בשום מקום אחר בתורה. הוא שואל "למה הרעות לעבדך לשום את משא כל העם הזה עלי", למה דווקא אני שאל משה צריך לשאת את העם הזה על כתפיו. "האנכי הריתי את אנכי ילידתיהו". והוא ממשיך: "לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה", ולא נחה דעתו עד שהוא מכריז "ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג אותי ואל אראה ברעתי". עד כדי כך!

לכאורה זה לגמרי לא מובן, מה כבר קרה. עם ישראל רוצה קצת בשר, הקב"ה ישלח קונטיינר עם בשר ונפתור את הבעיה. מה הסיבה להיסטרי' הזאת, וכי זו פעם ראשונה שעם ישראל במדבר התלונן?

את התשובה מספק לנו רש"י בפירושו לפסוק "אם ככה את עושה לי" תשש כחו של משה כנקבה כשהראהו הקב"ה הפורענות שהוא עתיד להביא עליהם על זאת, אמר לפניו א"כ הרגני תחילה'. (בהעלותך י"א, טו). הקב"ה גילה למשה שהבשר שהם יאכלו יגרום להם למות כמו שאכן קרה, ומשה אוהב ישראל הגדול לא יכל לעמוד בזה. ולכן הוא אמר "אל אראה ברעתם", הוא העדיף למות מאשר לראות את העונש שקיבלו אלו שחטפו את הבשר.

אנו רואים פה אכפתיות אמתית של נשיא ישראל. הוא מוכן למות והעיקר לא לראות יהודי שסובל.

מרים

בסוף הפרשה אנו קוראים שבהמשך לתלונה של משה "לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה" הקב"ה ציווה עליו למנות שבעים זקנים כדי שהם יעזרו לו "במשא העם", ואכן משה עשה כך. הוא מינה שבעים זקנים וסמך אותם כדי שיוכלו להנהיג את העם, ואז בתוך כל המסיבה הזאת התברר ש"אלדד ומידד מתנבאים במחנה".

אומר רש"י: "רבי נתן אומר מרים היתה בצד ציפורה בשעה שנאמר למשה אלדד ומידד מתנבאים במחנה, כיון ששמעה ציפורה אמרה אוי לנשותיהן של אלו אם הם נזקקים לנבואה שיהיו פורשין מנשותיהן כדרך שפירש בעלי ממני ומשם ידעה מרים והגידה לאהרן" (יב, א).

כשמרים שמעה מציפורה אשתו של משה רבנו שמאז שהוא ירד מהר סיני הוא לא חי איתה חיי אישות, היא פנתה לאהרן ואמרה "הרק אך במשה דיבר ה' הלא גם בנו דיבר" "ולא פירשנו מדרך ארץ" רש"י. ואם כן מה מכריח את משה לפרוש מאשתו כדי להמשיך בנבואה. הקב"ה הוכיח את מרים ואהרן על כך שהם תהו על מעשיו של משה ומרים נענשה בצרעת.

אבל מה שלמדים מהסיפור הזה שלמרים היה אכפת מהסבל של ציפורה והיא דברה עם אהרן על כך.

לחזק את האכפתיות

לסיפורים על "שלושת הרועים" בפרשתנו יש את אותן מסר: אכפתיות ומעורבות. זה גם מה שמעודד בקשר לאתאיסטיים. האתאיסט בעצם כל היום חושב על הקב"ה, הוא כל הזמן מחפש ראיות שהוא צודק ובינתיים הוא עסוק בלחשוב על הקב"ה.

רעיון דומה הרבי מסביר בקשר לארבעת הבנים בהגדה של פסח. אנו מוצאים שמקומו של הבן הרשע שמור לו ליד הבן החכם. לכאורה הוא היה צריך להיות אחרון ברשימה. מסביר הרבי: לרשע, עם כל החסרונות לפחות יש לו את הידע והאכפתיות ולכן יש סיכוי שיחזור למוטב. לעומתו ה"שאינו יודע לשאול" לא יודע, כי לא אכפת לו לדעת, הוא לא מעוניין בזה ולכן הוא לא יודע. (התוועדויות תשמ"ג ח"ג ע' 1279).

התפקיד שלנו זה לעורר באנשים את האכפתיות ליהדות ולעם ישראל, וכשיהיה אכפת להם הם כבר ימצאו את הדרך חזרה.